

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هوانیروز در غرب

حماسهٔ خلبانان هوانیروز در سرپل ذهاب و
باری در آن، به همراه کارنامهٔ شهید شیرودی

گردآوری و تدوین: حجت شاه‌محمدی

شاه‌محمدی، حجت، ۱۳۳۴-

هوانیروز در غرب: حماسهٔ خلبانان هوانیروز در سرپ نهاب، بازی‌دراز به‌همراه کارنامهٔ شهید شیرودی/ گردآوری و تدوین حجت شاه‌محمدی؛ ویراستار علی اعوانی- تهران: انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران (نشر اجا)، ۱۳۸۹، ۲۸۸ص - (نشر اجا، ۱۶۷)

ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۶۶۳۰-۹۰-۱

شابک: ۳۲۰۰۰ریال

۱. شیرودی، علی‌اکبر، ۱۳۳۴-۱۳۶۰، ۰۲. ایران. ارتش. نیروی زمینی، هوانیروز، ۰۳. جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷- شهیدان، ۰۴. جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷- نبردها، ۰۵. خلبان‌های نظامی- ایران - خاطرات الف. اعوانی، علی، ویراستار. ب. سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران. انتشارات. ج. عنوان.

شمارهٔ کتابشناسی ملی ایران ۲۱۴۷۶۲۷ ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲ DSR۱۶۳۶/ش۹۶

هوانیروز در غرب

گردآوری و تدوین :	حجت شاه‌محمدی
ویراستار :	علی اعوانی
طرح روی جلد :	جواد انصاری
حروفچین و صفحه‌آرا :	راحیل شاه‌محمدی و کبرا طیبی
شمارگان :	۵۰۰ نسخه
نوبت و سال چاپ :	سوم / ۱۴۰۱
قیمت :	۸۵۰۰۰ تومان
ناشر :	سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران
شابک :	۹۷۸_۹۶۴_۶۶۳۰_۹۰-۱

«این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.»

نشانی: تهران، صندوق پستی ۳۳۷۶ - ۱۶۷۶۵

سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران

معاونت فرهنگی و روابط عمومی (اداره فرهنگی و انتشارات) وبگاه: www.aja.ir

تلفن: ۸۱۹۵۹۳۸۱ و ۸۸۴۷۵۵۰۳ نشانی الکترونیکی: ajapub@yahoo.com

مرکز توزیع محصولات فرهنگی ارتش: ۲۲۹۳۹۱۲۴

فهرست مطالب

۱۳	پیام امام خمینی
۱۵	مقدمه
۱۹	پیشگفتار
سرپل ذهاب، مهرماه ۱۳۵۹	
۲۷	موقعیت جغرافیایی منطقه
۲۷	الف) کردستان - آذربایجان (شمال غرب)
۲۸	ب) کرمانشاه - اهلام (غرب)
۲۸	ج) وضعیت منطقه پرواز
۳۰	استعداد و گسترش نیروهای عراقی در غرب و شمال غرب
۳۱	استعداد نیروهای ایرانی در مقابل ارتش عراق
۳۲	جنگ چگونه در غرب آغاز شد
۴۴	وقایع ۳۱ شهریور ماه ۱۳۵۹
۴۵	جلوتر از زمان (سرهنگ خلیان حسین فریدعلی پور)
۴۶	پیک (سرهنگ خلیان، نریمان شاداب)
۴۷	بالگردهای غیرقابل پرواز (ستوان دوم خلیان، حسن عابدیان خراسانی)
۴۹	امید (سرهنگ خلیان غلامرضا شه پرست)
۵۰	کودتا (سرهنگ خلیان علی میلان)
۵۲	پرچم عاشورا بالا رفت (سرهنگ خلیان صفر پایخان)
۵۴	وقایع مهر ماه ۱۳۵۹
۵۴	یکم مهر ماه
۵۵	شروع جنگ (سروان خلیان، محمدرضا ویسی مهر)

- ۵۶ فرود در میدان تره‌بار (سرهنک خلبان نورکرم زارعی)
- ۵۹ به کرمانشاه بازگشتم (سرتیپ ۲ خلبان ایرج آسوار)
- ۵۹ دوم مهر ماه
- ۶۲ لغو دستور (سرهنک خلبان حسین فریدعلی‌پور)
- ۶۳ تازه وارد (سرهنک خلبان نورکرم زارعی)
- ۶۵ سقوط اولین هواپیمای عراقی (سرهنک خلبان رضا جندقی)
- ۶۶ باید در منطقه عمل حضور داشت (سرهنک خلبان محمدرضا ویسی‌مهر)
- ۶۶ سوم مهرماه
- ۶۹ دستور بی‌موقع (استوار حسین آزادی)
- ۷۰ تانک‌های بی‌رمق (سرتیپ ۲ خلبان ایرج آسوار)
- ۷۱ شیرخشمگین (سرهنک خلبان علی وهاب‌زاده)
- ۷۳ عقب‌نشینی (سرهنک خلبان نریمان شاداب)
- ۷۵ صبح روز سوم (سرهنک خلبان غلام‌رضا شه‌پرست)
- ۷۶ هرکس به طرف عراق رود، آزاد است (سرهنک خلبان حسین فریدعلی‌پور)
- ۷۸ من، شخصا جزای او را خواهم داد (سرهنک خلبان رحیم پزشکی)
- ۸۱ ورود به منطقه سرپل ذهاب (سرهنک خلبان نورکرم زارعی)
- ۸۵ آشپز قهرمان (سرهنک خلبان صفر پایخان)
- ۸۹ تشکیل گروه‌های آتش (سرهنک خلبان رحیم پزشکی)
- ۹۰ شکار (سرهنک خلبان محمدعلی مرادی)
- ۹۳ در چنگال مرگ (سرهنک خلبان حسن عابدیان خراسانی)
- ۹۴ چهارم مهر ماه
- ۹۶ خبر پیروزی (سرهنک خلبان غلام‌رضا شه‌پرست)
- ۹۷ رادیو و تلویزیون در محاصره (سرهنک خلبان نریمان شاداب)
- ۹۸ تنها راه چاره (سرهنک خلبان رضا شه‌پازی‌پرتو)
- ۹۹ اولین سانحه (سرتیپ ۲ خلبان ایرج آسوار)
- ۱۰۰ پنجم مهر ماه
- ۱۰۲ به خیر گذشت و گرنه... (سرهنک خلبان محمدحسن بیات)
- ۱۰۴ ششم مهر ماه

- در حلقه آتش (سرهنک خلبان محمدامین عالی)..... ۱۰۵
- سلاح‌های کهنه و تفنگ‌های سرپر (سرهنک خلبان محمدحسن بیات)..... ۱۱۱
- مردم گیلان غرب شجاع‌تر از ما (سرهنک خلبان علی میلان)..... ۱۱۱
- هفتم مهرماه..... ۱۱۲
- باران گلوله (سروان فنی هوایی، داوود رخ‌پرور)..... ۱۱۴
- پرواز غیرممکن (سرهنک خلبان رضا شهبازی‌پرتو)..... ۱۱۶
- هشتم مهر..... ۱۱۷
- پدافندها (سرهنک خلبان احمد رجبی)..... ۱۱۸
- نماز فردا (حجت‌الاسلام حاج آقا مهدویان)..... ۱۲۰
- نهم مهر ماه..... ۱۲۱
- فرمانده جدید پادگان ابوذر (امیرسرتیپ محمود بدری)..... ۱۲۲
- هوانیروزی‌ها به خدا نزدیک‌ترند (سرهنک خلبان نورکریم زارعی)..... ۱۲۴
- دهم تا شانزدهم مهر ماه..... ۱۲۸
- هفدهم تا پایان مهر ماه..... ۱۳۰
- ابوذر در تب می‌سوخت (سرهنک خلبان علی میلان)..... ۱۳۱
- باید به ایلام می‌رفتم (سرهنک خلبان رحیم یزدی)..... ۱۳۱
- شهادت دو دوست (سرهنک خلبان صفر پایخان)..... ۱۳۲
- شهدای کوره‌موش (سرهنک خلبان حسین فریدعلی‌پور)..... ۱۳۴
- سقوط (استواریکم فنی‌هوایی، سیدعباس حسینی)..... ۱۳۵
- کارنامه عملیاتی هوانیروز در عملیات سرپل‌ذهاب..... ۱۳۵

هوانیروز در عملیات بازی دراز؛ اردیبهشت ماه ۱۳۶۰

- شرح عملیات بازی دراز..... ۱۴۱
- برداشت‌های خبری..... ۱۴۶
- کارنامه عملیاتی هوانیروز در عملیات بازی دراز..... ۱۴۷
- خاطرات عملیات بازی دراز..... ۱۴۹
- کلید فتح ایران (سرهنک خلبان صفر پایخان)..... ۱۴۹
- بالگرد گم شده (سرهنک خلبان فرهاد خدامرادی)..... ۱۵۵

سخن آغازین

تاریخ، چراغ راهی است که به وسیله نسل‌های گذشته برای ما و آیندگان افروخته شده است و همه نسل‌ها موظفند که به نوبه خود و بدون حب و بغض، آن را همان‌طور که وقایع رخ می‌دهند، تکمیل و به نسل‌های بعد بسپارند.

تاریخ‌نگاری شفاهی، گونه‌ای مشخص و تعریف شده از روش‌های تدوین تاریخ است که تمامی حوادث و وقایع یک عصر را از زبان راوی؛ یعنی کسانی که در پدید آمدن وقایع نقشی داشته‌اند و یا دست‌کم ناظران نزدیک، مطلع و واقع‌بینی بوده‌اند، ثبت و ضبط می‌کند.

تاریخ‌نگاری شفاهی و بیان هر آنچه زمانی بر صفحه روزگار رخ داده و ناگفته و نانوشته مانده، به‌ویژه در زمینه دفاع مقدس و در محدوده عملکرد شجاعانه و قهرمانانه ارتش جمهوری اسلامی ایران، درخور اهمیتی بسیار است.

این اهمیت وقتی بیشتر جلوه می‌کند که حیطه‌بندی‌های حفاظتی و تلاش کارکنان ارتش در اجرای قوانین و مقررات برای نگهداری یا از بین بردن اسناد محرمانه، باعث شده است تا بخش عمده‌ای از صورت‌جلسه‌ها، طرح‌ها، نقشه‌ها، اسناد و مدارک، عکس‌ها، فیلم‌ها، دستورالعمل‌های رزمی و... از میان برود و تنها بخش ناچیزی از اطلاعاتیه‌های نظامی و یا دستورهای عملیاتی باقی بماند.

از این‌رو با توجه به اهمیت تاریخ شفاهی و نقل وقایع جنگ تحمیلی به وسیله دلیر مردانی که در زمین، هوا و دریا در صحنه کارزار بوده‌اند،